

V Bruseli 6. júna 2018
(OR. en)

9766/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0238 (NLE)**

**DATAPROTECT 119
JAI 596
MI 428
FREMP 97
RELEX 513
DIGIT 115
DAPIX 177
JAIEX 63**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	5. júna 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 451 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY, ktorým sa členské štáty poverujú ratifikovať v záujme Európskej únie protokol, ktorým sa mení Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 451 final.

Príloha: COM(2018) 451 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 6. 2018
COM(2018) 451 final

2018/0238 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa členské štáty poverujú ratifikovať v záujme Európskej únie protokol, ktorým sa mení Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Predkladaný návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa členské štáty poverujú ratifikovať v záujme Európskej únie protokol, ktorým sa mení Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108) (ďalej len „pozmeňujúci protokol“).

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Súvislosti

Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ďalej len „Dohovor č. 108“) je jedinou právne záväznou mnohostrannou dohodou v oblasti ochrany osobných údajov. Cieľom dohovoru je chrániť právo na súkromie uznané v článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na súkromie aj právo na ochranu údajov sú zakotvené v článkoch 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie a článku 16 ZFEÚ.

Podľa Dohovoru č. 108 sa od strán požaduje začleniť do ich príslušných vnútroštátnych právnych predpisov nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie rešpektovania ľudských práv všetkých jednotlivcov, pokiaľ ide o spracovanie osobných údajov. Dohovor bol jedným z hlavných zdrojov inšpirácie na rozvoj *acquis* EÚ v oblasti ochrany údajov. Podľa odôvodnenia 11 bolo jedným z cieľov smernice Európskeho parlamentu a Rady (ES) 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe takýchto údajov práve to, že „[zásady a práva] sú jej hlavným zmyslom a zosilňujú práva a slobody obsiahnuté v [Dohovore č. 108]“.

Dohovor č. 108 dodnes ratifikovalo 51 štátov vrátane všetkých 28 členských štátov EÚ, štyroch štátov EZVO, všetkých krajín západného Balkánu, viacero susedských krajín (napr. Arménsko, Gruzínsko), Ruská federácia, Turecko a niekoľko neeurópskych krajín v Afrike (napr. Senegal, Tunisko) aj v Latinskej Amerike (Uruguaj). Vybavuje sa niekoľko prihlášok (napr. Argentína, Mexiko a Maroko) a niektoré krajiny majú status pozorovateľa (napr. Japonsko, Južná Kórea).

Dohovor č. 108 bol otvorený na podpis v roku 1981, dávno pred érou internetu a elektronickej komunikácie. Vývoj technológie a globalizácia informácií predstavujú nové výzvy v oblasti ochrany osobných informácií. Účelom pozmeňujúceho protokolu je modernizácia Dohovoru č. 108 s cieľom poskytnúť riešenia týchto výziev.

2.2. Pozmeňujúci protokol

Modernizovaný dohovor (t. j. Dohovor č. 108 upravený pozmeňujúcim protokolom) bude mať jednotný rozsah pôsobnosti pre všetky strany dohovoru bez možnosti úplne vylúčiť sektory alebo činnosti (napr. v oblasti národnej bezpečnosti) z jeho pôsobnosti, ako je tomu v prípade znenia súčasného Dohovoru č. 108. Bude sa teda týkať všetkých typov spracovania údajov v rámci jurisdikcie strán vo verejnom aj v súkromnom sektore.

Pozmeňujúcim protokolom sa významne zvyšuje úroveň ochrany údajov poskytovanej podľa Dohovoru č. 108. V modernizovanom dohovore sa hlavne podrobnejšie stanovuje zásada zákonného spracúvania (najmä pokiaľ ide o požiadavky na súhlas) a ďalej sa posilňuje ochrana osobitných kategórií údajov (pričom sa tiež rozširujú kategórie, ktoré sa uznávajú za

osobitné kategórie osobných údajov v práve Únie). Okrem toho sa modernizovaným dohovorom stanovujú dodatočné záruky pre jednotlivcov, keď sa ich osobné údaje spracúvajú (najmä povinnosti preskúmať možný vplyv zamýšľanej operácie spracovania údajov a uskutočniť príslušné technické a organizačné opatrenia; povinnosť ohlasovať závažné porušenia ochrany údajov) a takisto posilnia ich práva (predovšetkým pokiaľ ide o transparentnosť a prístup k údajom). Zaviedli sa aj nové práva dotknutých osôb, ako je právo nepodliehať rozhodnutiu, ktoré významne ovplyvňuje dotknutú osobu a je založené výlučne na automatizovanom spracúvaní, právo namietať proti spracúvaniu a právo na nápravu v prípade porušenia práv jednotlivca.

Modernizovaný dohovor bude zahŕňať revidované ustanovenia (aktuálne zahrnuté v dodatkovom protokole, ktorý podpísalo len niekoľko strán), ktorými sa od strán požaduje zriadiť jeden alebo viacero nezávislých orgánov zodpovedných za zabezpečenie dodržiavania ustanovení Dohovoru č. 108. Postavenie týchto orgánov sa posilní tým, že sa zavedie povinnosť strán poskytnúť týmto orgánom dodatočné právomoci, napr. právomoc vydávať rozhodnutia týkajúce sa porušenia Dohovoru č. 108 a ukladať správne pokuty.

Systém výnimiek z uvedených práv a povinností zadefinovaný v pozmeňujúcom protokole spĺňa tri základné podmienky: zachovanie komplexného rozsahu Dohovoru č. 108 (žiadne všeobecné výnimky), pružnosť (povolenie zosúladiť vyššie štandardy v oblasti ochrany údajov s inými dôležitými verejnými záujmami, napríklad zohľadnenie národnej bezpečnosti) a celková súdržnosť s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (predovšetkým žiadne obmedzenia, ktoré ovplyvňujú podstatu základného práva na ochranu údajov).

Celkovo by sa modernizovaným dohovorom zaistila vysoká úroveň ochrany, pričom by sa stranám ponechal flexibilný priestor, pokiaľ ide o vykonávanie ich ustanovení vo vnútroštátnych právnych predpisoch. Takto by sa pristúpenie k modernizovanému Dohovoru č. 108 stalo atraktívnejším pre tie krajiny, aj mimo Európy, ktoré uvažujú o zriadení alebo posilnení svojich systémov na ochranu údajov. Možno očakávať, že jeho praktický vplyv bude oveľa väčší ako vplyv súčasného Dohovoru č. 108, pokiaľ ide o jeho rozsah pôsobnosti aj o povinnosti, ktoré sú v ňom stanovené.

Po nadobudnutí účinnosti pozmeňujúceho protokolu sa pre Úniu zavedie možnosť, aby sa stala stranou (modernizovaného) dohovoru. Pokiaľ ide o hlasovacie práva vo výbore dohovoru, v dohodnutom znení sa zaisťuje zásada, že Únia môže hlasovať vo svojej oblasti právomoci s počtom hlasov za Úniu, ktorý sa rovná počtu jej členských štátov, ktoré sú stranami dohovoru. S cieľom riešiť obavy týkajúce sa váhy hlasovania Únie sa dohodlo kompromisné riešenie, podľa ktorého sa na prijatie rozhodnutia požaduje štvorpäťtinová väčšina hlasov strán a pri najdôležitejších rozhodnutiach týkajúcich sa dodržiavania súladu s dohovorom stranou sa požaduje „dvojitá väčšina“ (kvalifikovaná väčšina spolu s jednoduchou väčšinou strán mimo EÚ).

Modernizovaným dohovorom by sa takisto posilnila efektívnosť ochrany údajov prijatím ustanovení, na základe ktorého môže výbor dohovoru posudzovať účinnosť opatrení prijatých vo vnútroštátnych právnych predpisoch na uvedenie ustanovení dohovoru do platnosti.

Znenie pozmeňujúceho protokolu sa koordinovalo so zástupcami členských štátov v príslušnej pracovnej skupine Rady a vykonávajú sa ním smernice na rokovania Rady. Je takisto úplne v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom

pohybe takýchto údajov (ďalej len „všeobecné nariadenie o ochrane údajov“ alebo „nariadenie GDPR“) a so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „smernica o ochrane údajov“), v dôsledku čoho sa vylučuje, aby členské štáty podliehali rôznym či dokonca protikladným povinnostiam podľa práva Únie a Rady Európy. Prijatie silného dohovoru, ktorý je založený na rovnakom prístupe a zásadách ako (nové) *acquis* Únie, je osobitne dôležité pre medzinárodnú stratégiu Únie v oblasti ochrany údajov. Dohovor č. 108, ktorý je otvorený aj krajinám mimo Európy, púta pozornosť krajín po celom svete, ktoré pripravujú alebo plánujú prijať legislatívu na ochranu údajov. Komisia vo svojom oznámení z januára 2017 o „Výmene a ochrane osobných údajov v globalizovanom svete“ [COM(2017) 7] final odkazuje na Dohovor č. 108 a uznáva, že modernizovaný dohovor bude založený na rovnakých zásadách ako legislatíva EÚ, týkajúca sa ochrany údajov, čím sa „*prispeje k zblížovaniu smerom k súboru vysokých štandardov ochrany údajov*“ na globálnej úrovni. Preto vyjadrila záväzok „*podporovať urýchlené prijatie*“ pozmeňujúceho protokolu.

2.3. Existujúce právne predpisy a politika Únie v tejto oblasti

Oblasť, na ktorú sa vzťahuje zmenený dohovor, teraz z veľkej časti pokrýva legislatívny rámec Únie o ochrane údajov. Nariadením GDPR, ktoré je účinné od 25. mája 2018, a smernicou o ochrane údajov, ktorej prechodné obdobie sa skončilo 6. mája 2018, sa stanovuje komplexný systém pravidiel v oblasti ochrany údajov a zabezpečuje aspoň rovnaký a v mnohých prípadoch vyšší štandard ochrany. Podľa článku 13 modernizovaného Dohovoru môžu strany udeliť dotknutým subjektom „širšie opatrenie na ochranu, ako je stanovené v tomto Dohovore“, teda im ponecháva slobodnú voľbu na prijatie silnejšej ochrany.

2.4. Dôvody návrhu

Pozmeňujúci protokol nadobudne platnosť, keď všetky strany predložia generálnemu tajomníkovi Rady Európy svoje nástroje ratifikácie, prijatia alebo schválenia. V pozmeňujúcom protokole sa navyše vzhľadom na veľký počet strán, ktoré ho majú ratifikovať, umožňuje „čiastočné nadobudnutie platnosti“ v rámci menšej skupiny strán po piatich rokoch, ak svoj súhlas so záväzkom vyjadrí aspoň tridsaťosem strán.

Členské štáty EÚ (aktuálne strany Dohovoru č. 108 ako jednotlivé štáty) by mali prijať nevyhnutné kroky na zaistenie rýchleho nadobudnutia platnosti pozmeňujúceho protokolu:

Po prvé za predpokladu, že modernizovaný dohovor bude obsahovať do veľkej miery podobné záruky ako nariadenie GDPR a smernica o ochrane údajov, (čiastočné) nadobudnutie platnosti prispeje k podpore štandardov ochrany údajov Únie vo svete. Dohovor č. 108 skutočne zohrával rozhodujúcu úlohu pri šírení „európskeho modelu ochrany údajov“ po celom svete, keďže sa často používa ako zdroj inšpirácie pre krajiny, ktoré zvažujú prijať alebo modernizovať svoje zákony na ochranu súkromia. V súčasnosti je to ešte dôležitejšie vzhľadom na stúpajúci počet krajín, ktoré uzakonnujú takúto legislatívu v mnohých regiónoch sveta. Zvýšením štandardov ochrany strán dohovoru by sa takisto uľahčil tok údajov medzi EÚ a stranami dohovoru z krajín mimo EÚ. Pre mnohé krajiny sa pristúpenie k Dohovoru č. 108 stalo užitočným krok v príprave na prípadný záver Európskej komisie o primeranosti. Nariadením GDPR sa posilňuje tento aspekt jasným stanovením, že pristúpenie k Dohovoru č. 108 je dôležitým faktorom, ktorý Európska komisia zohľadňuje vo svojom posúdení primeranosti. Aj bez primeranosti by sa vyššou úrovňou ochrany (najmä pokiaľ ide o dostupnosť súdnych aj mimosúdnych prostriedkov nápravy, ako aj účinný dohľad

dozorných orgánov) uľahčila výmena údajov na základe náležitých záruk (hlavne preto, že by sa tieto záruky mohli stať jednoduchšie na presadzovanie v právnych systémoch strán).

Po druhé je dôležité zachovať úplný súlad modernizovaného dohovoru s ustanoveniami nariadenia GDPR a smernice o ochrane údajov, aby sa členským štátom EÚ umožnilo zostať stranami dohovoru a dodržiavať jeho ustanovenia bez porušenia právnych predpisov Únie. To sa týka najmä ustanovení o voľnom toku údajov medzi stranami s ohľadom to, že modernizovaný dohovor (na rozdiel od súčasného znenia) obsahuje výnimku z tohto pravidla pre strany, ktoré sú „viazané harmonizovanými pravidlami ochrany, ktoré sú spoločné pre krajiny, ktoré patria do regionálnej medzinárodnej organizácie“. Tým sa zaistí, že členské štáty EÚ budú dodržiavať dohovor napriek podmienkam, ktoré sa týkajú medzinárodných prenosov, stanoveným v právnych predpisoch Únie týkajúcich sa ochrany údajov.

Po tretie, v súčasnom Dohovore č. 108 sa nestanovuje možnosť pristúpenia pre medzinárodné organizácie. Pozmeňujúcim protokolom sa to zmení, a preto je nadobudnutie jeho platnosti podmienkou budúceho pristúpenia EÚ k dohovoru.

3. PRÁVNY ZÁKLAD

Navrhované rozhodnutie Rady je založené na článku 218 ods. 6 ZFEÚ v spojení s článkom 16 ZFEÚ.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa členské štáty poverujú ratifikovať v záujme Európskej únie protokol, ktorým sa mení Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 218 ods. 6 písm. a) bod v) v spojení s jej článkom 16,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu,

keďže:

- (1) Rada 31. mája 2013 poverila Komisiu, aby sa v mene Únie zúčastnila na rokovaníach o modernizácii Dohovoru Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108) (ďalej len „Dohovor č. 108“) a o podmienkach a možnostiach pristúpenia Únie k modernizovanému dohovoru.
- (2) Protokol, ktorým sa mení Dohovor č. 108 (ďalej len „pozmeňujúci protokol“), bol 18. mája 2018 prijatý Výborom ministrov Rady Európy a od 25. júna 2018 bude otvorený na podpis.
- (3) Cieľom pozmeňujúceho protokolu je rozšíriť rozsah pôsobnosti, zvýšiť úroveň a zlepšiť efektívnosť ochrany údajov poskytovanej podľa Dohovoru č. 108.
- (4) Ustanoveniami zmeneného Dohovoru č. 108 môžu byť v rozsahu, v ktorom sa uplatňujú na spracovanie osobných údajov v súvislosti s činnosťami, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, dotknuté spoločné pravidlá alebo pozmenený rozsah ich pôsobnosti v zmysle článku 3 ods. 2 ZFEÚ, pretože uvedené ustanovenia sa do značnej miery zhodujú s povinnosťami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679¹ a smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680².
- (5) Vzhľadom na to, že modernizovaný Dohovor č. 108 bude obsahovať do veľkej miery podobné záruky ako nariadenie (EÚ) 2016/679 a smernica (EÚ) 2016/680, po nadobudnutí platnosti prispeje k podpore štandardov EÚ v oblasti ochrany údajov na globálnej úrovni, uľahčeniu tokov údajov medzi EÚ a stranami dohovoru z krajín

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/799/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

mimo EÚ, zaisteniu dodržiavania medzinárodných záväzkov členských štátov EÚ podľa dohovoru a umožní budúce pristúpenie EÚ k dohovoru.

- (6) Únia nemôže podpísať ani ratifikovať pozmeňujúci protokol, keďže podľa súčasného Dohovoru č. 108 sú jeho stranami len štáty.
- (7) Členské štáty by sa preto mali poveriť, aby ratifikovali pozmeňujúci protokol, konajúc spoločne v záujme Únie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Členské štáty sa týmto poverujú ratifikovať v záujme Európskej únie protokol, ktorým sa mení Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov (ETS č. 108), v rozsahu, v akom jeho ustanovenia patria do právomoci Únie.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*